УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:

   На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Беораду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 24. 06. 2013. године донело је Одлуку о образовању комисије за оцену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације **Драгославе Мићовић, мастер**, професорке енглеског језика на Криминалистичко-полицијској академији у Земуну, под називом **„Изражавање родне (не)осетљивости у дискурсу полиције у српском и енглеском језику“**.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

   1. др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду
   2. др Ана Кузмановић Јовановић, доценткиња Филолошког факултета Универзитета у Београду
   1. др Ивана Спасић ванредна професорка Филозофског факултета Универзитета у Београду, социологија.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

ДРАГОСЛАВА МИЋОВИЋ
Дипломирана филолошкиња енглеског језика и књижевности – мастер; англистика

- Рођена у Београду 1965. године.
- Основну и средњу школу (усмерено образовање – прве две године у Петој београдској гимназији, а друге две - смер преводилац сарадник - у Осмој београдској гимназији - данашња Трећа гимназија) завршила у Београду. 1983.

године уписала Филолошки факултет у Београду, одсек Англистика. Дипломирала у октобру 1987. године.

- Године 1987. запошљава се у београдском спољнотрговинском предузећу "Прогрес", чији је стипендиста била током студија. Радила као самостални стручни преводилац на пословима превођења стручних текстова из области права, банкарства, трговине, машинства, грађевине, хемије, генетског инжењеринга, пољопривреде и др. Поред тога радила у новинској агенцији „Танјуг“" као хонорарни преводилац.
- Од 01. априла 1999. године радила на Полицијској академији у Београду, најпре као сарадник у звању *лектора* за енглески језик, а од новембра 2000. до октобра 2006. године као наставник у звању *предавача* за енглески језик.
- Од 01. октобра 2006. године ради као наставник енглеског језика на новооснованој Криминалистичко-полицијској академији у Земуну.
- Коаутор је уџбеника који се тренутно користи у настави енглеског језика на академским и струковним студијама (прва година) Криминалистичко-полицијске академије у Земуну.
- Решењем Министарства правде Републике Србије бр. 740-06-662/2005-03 од 26. децембра 2005. године, постављена за сталног судског тумача за енглески језик при Окружном суду у Београду.
- 24. јуна 2009. године одбранила мастер рад под називом “*Хомонимија и полисемија у енглеском језику полицијске струке*” на Филолошком факултету у Београду, са оценом 10.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Кандидаткиња Драгослава Мићовић ауторка је пет стручних и научних радова из области социолингвистике и примењене лингвистике, три уџбеника енглеског као језика струке, као и више десетина превода са енглеског на српски и са српског на енглески језик.

1. **Mićović, D. (2002) “***English for Specific Purposes – Syllabus Planning and Design”*, NAUKA-BEZBEDNOST-POLICIJA, br. 1/2002, Policijska akademija, Beograd.
2. **Milošević G., Subošić D., Mićović D. (2010) „***Practical Training of Students within the System of Tertiary Police Education in the Republic of Serbia*“, NBP – Žurnal za kriminalistiku i pravo, Vol. XV, No. 3, npp. 93-107, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd
3. **Mićović, D.; Stojov, M. (2011) “***Tailor-made Course Book for English for Police Purposes***”,** Zbornik radova sa konferencije „Jezik struke: Izazovi i perspektive, DSKJKS, Beograd
4. **Subošić, D., Mijalković, S., Mićović, D. (2011)** *Special Police Measures Protecting Human Rights of Members of Vulnerable Social Groups***, International Scientific Conference: Security in the Post-Conflict (Western) Balkans: Transition and Challenges Faced by the Republic of Macedonia, Vol. II, p. 83-98, Skopje**
5. **Mićović, D**. (2012) *„Homonimija i polisemija na primerima engleskog jezika policijske struke“,* Nastava i vaspitanje, br. 1/2012, str. 33-50

6. **Mr Irena Pavlović, Dragoslava Mićović**: „IZBOR ENGLESKIH TEKSTOVA SA VEŽBANJIMA“, Policijska akademija, Beograd, 2006 – praktikum
7. **Irena Pavlović, Dragoslava Mićović**: ENGLESKI JEZIK Opšti deo, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd, 2010, udžbenik
8. **Irena Pavlović, Dragoslava Mićović**: ENGLESKI JEZIK Opšti deo, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd, 2012, drugo izdanje, udžbenik

Објављени преводи:

Преводи са енглеског на српски језик:

1. Profesor dr Marija de Monserat Ljajro, MERCOSUR PRED IZAZOVOM PROJEKTA ALCA, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (1) 2005, str. 45-69.
2. Profesor Valter P. Blas, UTICAJ GLOBALIZACIJE NA ISTOČNU EVROPU, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (1) 2005, str. 109-131.
3. Profesor dr Mišel Polski, ŠEST DIMENZIJA VREMENA U KORPORACIJSKOJ KULTURI: REZULTATI ETNOGRAFSKE STUDIJE, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (1) 2005, str. 147-167.
4. Profesor dr Marsel Moldovanu, NOVE DIMENZIJE SARADNjE CENTRALNE I JUGOISTOČNE EVROPE U KONTEKSTU PROCESA OTVARANjA EVROPSKE UNIJE U REGIONALNIM I GLOBALNIM RAZMERAMA, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (2) 2005, str. 23-47.
5. Profesor dr Darko Darovec, FISKALNA POLITIKA U MLETAČKOJ ISTRI MODERNOG DOBA, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (2) 2005, str. 59-83.
6. Docent dr Marija Mojca Terčelj, EKONOMSKE OSNOVE OČUVANjA ETNIČKOG I KULTURNOG IDENTITETA – BRATSTVO ZOKE INDIJANACA U TUKSTLA GUTIJEREZU I KOPOJI, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (2) 2005, str. 115-133.
7. Profesor dr Andraš Hernjadi, JAPANSKA POLITIKA TRGOVINE I DIREKTNIH STRANIH ULAGANjA U PRVOJ DECENIJI 21. VEKA, Megatrend revija, Medjunarodni časopis za primenjenu ekonomiju, Vol. 2 (2) 2005, str. 133-151.

Преводи са српског на енглески:

1. Academician Andrej Mitrović, ORIGIN OF EUROPEAN BANKS ACTING IN THE BALKANS – one link to the first integration of the Balkan Peninsula into the modern Europe, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 7-35.
2. Professor Blagoje S. Babić, PhD, MANAGING CURRENT DEVELOPMENT IN ECONOMIES IN CRISIS, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 35-55.

3. Professor Slobodan S. Pajović, PhD, ESTABLISHING INTERREGIONAL DIALOGUE BETWEEN SERBIA AND MONTENEGRO AND THE COUNTRIES OF LATIN AMERICA, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 77-103.
4. Professor Veroljub Dugalić, PhD, FUNDAMENTAL AND TECHNICAL ANALYSES OF SHARE PRICES, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 103-121.
5. Professor Vladimir Prvulović, PhD, COMPETITIVE INTELLIGENCE, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 121-133.
6. Professor Dragan Kostić, PhD, ECONOMIC AND LEGAL ASPECTS OF PROPRIETARY TRANSFORMATION OF PUBLIC ENTERPRISES IN SERBIA, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 151-171.
7. Vesna Milanović-Golubović, Assistant Professor, GLOBAL BRANDS IN DEMAND MANAGEMENT, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 171-187.
8. Jasmina Novaković, Assistant Professor, INFORMATION SYSTEM OF REVENUE AUTHORITIES IN SERBIA, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 197-219.
9. Angelina Njeguš, Assistant Professor, RESEARCHNG THE CONCEPT AND DEVELOPMENT OF VIRTUAL UNIVERSITY ARCHITECTURE, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 219-241.
10. Smiljka Isaković, MA, NEW AGE MANIFEST, Essay on the book „Intercultural Management“ by Professor Mića Jovanović, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 241-247.
11. Professor Zoran Jevtović, PhD, CULTURE OF COMMUNICATIONAL SEDUCTION OF PUBLIC, Essay on the book „Public Relations“ by Professor Milivoje Pavlović, Megatrend Review, The international review of applied economics, Number 1/04, p. 247-251.
12. Academician Časlav Ocić, REGIONAL DISPARITIES IN YUGOSLAVIA FROM 1952 TO 1988, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 5-43.
13. Professor Vladimir Grbić, PhD, AGRICULTURAL POLICY OF EUROPEAN UNION, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 67-85.
14. Assistant Professor Miomir Jovanović, PhD, URBAN TRANSPORT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF WEALTHY ASIAN CITIES, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 85-107.
15. Professor Slavica Jovetić, PhD, MEASURING ENTERPRISE QUALITY LEVEL, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 127-143.
16. Professor Živko Kulić, PhD, UNCONVENTIONAL METHODS OF CHOOSING CANDIDATES FOR JOB VACANCIES, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 163-177.

17. Professor Mirko Kulić, PhD, ECONOMIC AND SOCIAL ASPECTS OF TAX EVASION, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 177-197.
18. Assistant Professor Dragoljub Todić, Phd, ECONOMIC INSTRUMENTS IN ENVIRONMENTAL POLICY AND LAW WITH A SHORT REVIEW OF SERBIA AND MONTENEGRO, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 197-215.
19. Professor Emilija Vuksanović, Phd, GLOBAL AND EUROPEAN TENDENCIES IN THE IMPROVEMENT OF BUSINESS PROCESS THROUGH STP, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 215-229.
20. Professor Alempije Veljović, PhD, TOWARDS AN INTEGRAL INFORMATION SYSTEM AT THE EXAMPLE OF MEGATREND UNIVERSITY, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 229-241.
21. Assistant Jelena Radović-Stojanović, M.A., COMPOSITE INDEX OF ECONOMIC ACTIVITY OF NATIONAL BANK OF SERBIA, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 241-253.
22. Katarina Zakić, DILEMMA OF CONTEMPORARY GLOBAL WORLD ECONOMY: NATIONAL VS. TRANSNATIONAL, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 253-259.
23. Bojan Mišković, GEOGRAPHY, HISTORY, GLOBAL CHANGES & WE, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (1) 2005, p. 259-264.
24. Professor Milomir Stepić, PhD, GEOPOLITICAL ORIENTATION OF SERBIA: EURO-ATLANTISM AND/OR EURO-ASIANISM, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 7-23.
25. Assistant Professor Srdjan Milašinović, PhD, GLOBALIZATION & FRAGMENTATION – RULING DYNAMICS OF GLOBAL SOCIETY, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 23-49.
26. Snežana Stojanović, PhD, FISCAL IMBALANCE AND FISCAL EQUALIZATION, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 87-103.
27. Assistant Nataša Stanojević, M.A., SOCIAL AND ECONOMIC IMPLICATIONS OF DEMOGRAPHIC TRENDS IN THE REGION OF THE NEAR EAST AND NORTH AFRICA, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 103-119.
28. Professor Momčilo Milisavljević, PhD, MARKET ORIENTATION AND BUSINESS SUCCESS OF A COMPANY, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 159-175.
29. Assistant Professor Darko Lacmanović, PhD, SALES MANAGER STYLES OF MANAGEMENT – EXAMPLE OF HOTEL INDUSTRY OF MONTENEGRO, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 175-197.
30. Professor Momčilo Živković, PhD, Tatjana Dragičević, PhD, MOTIVES FOR STARTING A BUSINESS, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 197-213.
31. Professor Slavoljub Vukićević, PhD, CHANGES IN EMPLOYMENT AND STRUCTURE OF EMPLOYEES UNDER CONDITIONS OF ELECTRONIC

BUSINESS, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 213-227.

32. Ana Jovancai, EUROPEAN UNION, ECONOMY AND PERSPECTIVES, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 227-231.
33. Jelena Batić, TRANSDISCIPLINARY KNOWLEDGE – FOUNDATION OF CONTEMPORARY SUCCESSFUL BUSINESS, Megatrend Review, The international review of applied economics, Vol. 2 (2) 2005, p. 231-235.
34. Zbornik radova sa medjunarodnog naučnog skupa Gerila na Balkanu (2006 ; Beograd, Leskovac,Vranje) **Gerila na Balkanu : borci za slobodu, buntovnici ili banditi : istraživanje gerile i paramilitarnih formacija na Balkanu** (saopštenja sa Međunarodnog naučnog skupa održanog 14-16. septembra 2006. godine u Beogradu, Leskovcu i Vranju = **Guerrilla in the Balkans: freedom fighters, rebels or bandits: researching the guerrilla and paramilitary forces in the Balkans**) International Conference Belgrade - Leskovac - Vranje, sept. 14-16 2006 ; [editors-in-chief Momčilo Pavlović, Tetsuya Sahara, Predrag J. Marković ; **translators Dragoslava Mićović**, Jasminka Bošnjak]. - Tokyo : Institute for Disarmament and Peace Studies ; Belgrade : Institute of Contemporary History : Faculty for Security Studies, 2007 (Trstenik : M-graf). - 348 str. ; 24 cm. - (Biblioteka Zbornici radova = EditionCollectedWorks;knj.9) ISBN978-86-7403-113-1355.425.4(082) COBISS.SI-ID 140424204

Увидом у списак библиографских референци кандидаткиње комисија закључује да је Драгослава Мићовић, мастер, уз остале критеријуме, показала да испуњава услове за пријаву теме докторске дисертације.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТКИЊА ПОДОБНА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Поред тога што је успешно испунила све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварила потребан број кредита и задовољила све остале захтеве програма докторских академских студија (студијски истраживачки радови) и тиме стекла неопходне услове за пријаву докторске дисертације, Драгослава Мићовић, мастер, објавила је пет научних и стручних радова, три уџбеника енглеског као језика струке и више десетина превода са енглеског на српски и са српског на енглески језик (иако се преводи још увек не препознају Законом о високом образовању РС као референтни радови за унапређења, сматрамо да они представљају једну веома важну компоненту филолошке струке и зато их овде истичемо). Комисија закључује да се ради о веома квалитетној кандидаткињи високих академских способности која се са пуно академске зрелости и ентузијазма посвећује како научном тако и образовном раду, превођењу стручних текстова и судском тумачењу. Увидом у биографију и библиографију кандидаткиње, Комисија сматра да Драгослава Мићовић, мастер, у потпуности испуњава све биографске, библиографске и академске предуслове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За менторку је предложена др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета у Београду, Катедра за иберијске студије. У наставку представљамо селективну

библиографију предложене менторке релевантну за тему докторске дисертације кандидаткиње:

Књиге:

Filipović Jelena & Ana Kuzmanović-Jovanović. 2012. *Vodič za rodno osetljiv pristup medijima u Srbiji, preporuke i dosadašnja praksa.* Beograd: Uprava za rodnu ravnopravnost, Ministarstvo za rad i sociijalnu politiku Republike Srbije.

Vučo, Julijana & Jelena Filipović (eds.). 2012. *Filološka istraživanja danas. Jezik i društvo/ Philological Research Today. Language in Society*. Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu.

Filipović Jelena. 2009. *Moć reči: Ogledi iz kritičke sociolingvistike [The social power of words: Essays on critical sociolinguistics]*. Beograd: Zadužbina Andrejević.

Filipović Jelena & Olivera Durbaba (eds.). (u štampi). *Jezici u obrazovanju i jezičke obrazovne politike [Languages in education and language education policies]* Beograd: Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu

Поглавља у књигама и монографским издањима:

Filipović, Jelena. 2012. Language policy and planning from the complexity perspective. In: Julijana Vučo & Jelena Filipović (eds.) *Philological Research Today*. *Language and Society*. Belgrade: Faculty of Philology Press, pp. 285-320.

Filipović, Jelena. 2011. Language policy and planning in standard language cultures – an alternative approach. In: Vera Vasić (ed.), *Primenjena Lingvistika u čast Ranku Bugarskom. JEZIK U UPOTREBI [Applied linguistics in honor of Ranko Bugarski. LANGUAGE IN USE]*. Novi Sad: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu , pp. 121-136

Filipović Jelena. 2011. Rod i jezik (Gender and Language), in: Ivana Milojević & Slobodanka Markov (eds), *Uvod u rodne teorije (Introduction to Gender Theories).* Novi Sad: Centar za rodne studije & Mediterran Publishing, pp. 409-423.

Filipović, Jelena & Ivana Vučina-Simović. 2010. La lengua como recurso social: el caso de las mujeres sefardíes de los Balcanes. En: P. Díaz Mas & M. Sánchez Pérez (editoras). *Los sefardíes ante los retos del mundo contemporáneo. Identidad y mentalidades.* Madrid: CSIC, pp. 259-269.

Научни радови објављени у академској референтној литератури:

Filipović, Jelena & Ivana Vučina-Simović. (2013). *Philanthropy and emancipation among Sephardic women in the Balkans in times of Modernity.* Journal of Sephardic Studies, vol. 1: 78-95. http://www.sefarad-studies.org

Filipović, Jelena. 2011. Gender and power in language standardization of Serbian. *Gender and Language.* 5(1): 111-131.

Filipović, Jelena. 2009. Rodno osetljive jezičke politike: teorijske postavke i metodološki postupci [Gender sensitive language policies: theory and methodological procedures]. *Anali Filološkog fakulteta [Annals of the School of Philology],* 21: 109-127.

Комисија сматра да проф. др Јелена Филиповић, редовна професорка, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област социолингвистика.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

ОЦЕНА:

1. Формулације назива теме (наслова)

Кандидаткиња Драгослава Мићовић пријавила је докторску дисертацију под насловом **„Изражавање родне (не)осетљивости у дискурсу полиције у енглеском и српском језику“.**

Комисија закључује да је назив тезе прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмет (проблема) истраживања

Опис теме: Предмет истраживања обухвата критичко разматрање проблема родне (не) осетљивости у енглеском и српском језику уопште, с посебним освртом на језик струке, или још уже и конкретније језик полицијске струке.

Докторска дисертација *Изражавање родне (не)осетљивости у* дискурсу полиције у енглеском и српском језику је експлоративно истраживање, чији је први циљ да се утврди да ли су и ако јесу, у којој мери енглески и српски језик полиције родно (не)осетљиви. Полиција као организација у читавом свету нашла се у кризи почетком 21. века. У САД-у су се појавиле оптужбе о претераној употреби силе, у Аустралији су избили скандали у вези са корупцијом, у Великој Британији су се појавиле расне тензије, што је све учинило да полиција доспе у жижу интересовања јавности. Истраживања полицијске организације кроз родну призму открила су да су као неадекватни показали истраживачки приступи из чијих је оквира изостављена жена. Због тога је важно истражити како изгледа савремена полицијска организација када се посматра из родне перспективе. Одабрани су енглески и српски језик, енглески као *lingua franca* савременог доба и језик глобализације, који има сложен морфолошки систем, али дозвољава релативно једноставну неутрализацију семантичких облика женског и мушког рода облика именица и српски језик који има комплексни морфолошки систем који дозвољава формирање именица женског рода. Одабрани језици могли би се довести у везу и са одговарајућим културним моделима. Наиме, у српском језику неселективна и уопштена употреба мушког граматичког рода када се ради о женама нема везе са језиком већа са патријархалним културним моделом присутним у нашој друштвеној средини, док је у англосаксонској култури свест о

постојању сексизма у језику већ развијена, тако да се фокус одавно преместио на корпусно планирање у коме се изналазе оптимална морфолошка и лексичка решења за постојеће морфолошке и лексичке празнине у језичком систему које би пратиле процес еманципације жена и њихово равноправно укључивање у јавну сферу одлучивања и друштвене моћи (Филиповић, J. , Кузмановић-Јовановић А, 2012:91).

За ово истраживање одабран је корпус који чине бројеви часописа „Полиција“ који излази још од 1910. године, као и чланци на енглеском чију су анализу и преглед дале ауторке Jennifer Brown and Frances Heidensohn у делу под насловом „Gender and Policing“. Писани корпус одабран је јер се приликом планирања прикупљања података мора водити рачуна о томе да подаци буду објективни, да се прикупљају у одговарајућием систематском оквиру, јер се тек из таквих података могу изводити правилна уопштавања. Реч је о стручним полицијским часописима који на најбољи начин пружају увид о положају жена у полицији и њиховој заступљености у служби – бројчана заступљеност чланака на тему жена и послова које обављају у полицији, као и језик који се користи на најбољи начин одсликавају „стање ствари“, одн. став о женама у полицији. Ова врста података, између осталог, пружа увид и у хронологију или историју истраживане појаве. Дакле, подаци прикупљени из чланака у стручним часописима помажу да сазнамо различите димензије изучаваног проблема. Главна предност употребе писаног корпуса јесте у чињеници да овакви подаци могу да обезбеде независне увиде у проблем који се истражује, али се исто тако могу и комбиновати са увидима које истраживач остварује применом анкетирања (други део истраживања). Језик у стручним чланцима требало би да буде безличан, објективан, идеолошки неутралан и без емоција. Какав је случај са чланцима на енглеском и српском језику обухваћеним корпусом покушаће да утврди ово истраживање. Претпоставка је да се усвајањем родно осетљиве употребе језика може утицати на свест (идеологију) оних који се тим језиком користе у правцу родне равноправности (Савић, С. 2009:7). Дакле, мењајући језик можемо да мењамо и свест и учинимо жене видљивим у оквиру делатне заједнице као што је полиција, која је традиционално мушка делатна заједница.

Други циљ истраживања могао би да се дефинише као контекстуално-феноменолошки приступ, дакле као жељу да испитамо искуство субјеката, начин на који они перципирају и разумеју истраживане појаве (у овом случају то су студенти и студенткиње Криминалистичко-полицијске академије у Београду), а по питању родне (не)осетљивости српског језика.

Хипотезе од којих ће се поћи у истраживању односе се на очекиване резултате истраживања о томе да језик утиче на формирање наших идеологија и слика о свету из перспективе критичке анализе дискурса, на истраживање да су тенденције по питању родне осетљивости када је реч о енглеском такве да он тежи родној неутралности, а да српски језик уопште тежи родној осетљивости, што за сада није случај и у језику полицијске струке. Најзад, хипотезе се односе и на резултат емпиријског истраживања који би требало да пружи одговоре на то какви су ставови садашњих студената/студенткиња, а будућих припадника/припадница полиције у односу на родно осетљиви језик и да установи да ли и колико познају ову област и колико је сматрају важном за свој положај у будућности.

Ове хипотезе су:

1. Ниједна политика, програм или услуга нису родно неутрални;

2. Језик није неутралан, он одражава различите форме родне дискриминације у друштву и може узроковати и појачати родну дискриминацију.

3. Родно (не)осетљиви језик утиче на формирање наших идеологија и слика о свету око нас;

4. Родно (не)осетљиви језик осликава положај жене у датом друштву/говорној заједници;

5. Енлески језик тежи родној неутралности (морфолошкој неутрализацији родних облика). Ово донекле омогућава и морфолошка структура енглеског језика, односно одсуство граматичког рода у енглеском. Међутим, родно неутрални термини нису увек и фактички неутрални (чешће ће се тзв. родно неутрални термни као што су *chairperson* или *salesperson* користити за жене него за мушкарце!);

6. Иако српски језик, судећи према релевантној академској литератури и кампањама у медијима, као и комуникативним праксама присутним у једном делу јавног домена употребе језика, тежи родној осетљивости, то још није видљиво у српском језику полиције;

7. Постоји потреба да се у српском језику формира родно осетљива терминологија у језику полиције и да се иста примени у оквиру свих релевантних докумената. Полиција као превасходно и традиционално мушка делатна заједница коју одликује и посебна субкултура, постаје временом мешовита делатна заједница. Број жена у полицијској служби се из године у годину повећава, а оне остају невидљиве и у законима и у свим подзаконским актима који се односе на полицију, што директно утиче и на њихову равноправност у служби и у директној је вези са могућношћу напредовања и добијања истих прилика и истих радних места.

V ПЛАН РАДА И МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Последњих деценија статус квалитативног истраживачког приступа у друштвеним наукама знатно јача. Од шездесетих година прошлог века у САД, а од седамдесетих и на немачком говорном подручју, овај приступ постаје све заступљенији у проучавању друштвене стварности. Све је више научних области и дисциплина у којима се квалитативни приступ успоставља као равноправан у истраживању различитих друштвених појава и процеса.

Квалитативни истраживачки приступ интензивно се развијао унутар бројних научних области и коначно је, упркос и даље постојећим критикама и предрасудама, стекао статус „нормалног научног приступа“ (Flick et al., 2004:3, у Ђурић, 2013:24). Раст његове популарности све се експлицитније повезује са потребом успостављања новог истраживачке парадигме као одговора на снажне процесе дезинтеграције понекад устаљених стилова живота, реконструкције старих и успостављање нових форми друштвене комуникације (Djurić, 2011a:1, у: Ђурић, 2013:24). Проучавање измењених образаца у којима се одвија савремени друштвени живот захтева довољно осетљив и

обухватан приступ, способан да интегрише субјективну димензију нових форми друштвености.

Квалитативно истраживање омогућава нам да схватимо свет из перспективе оних који у њему живе, да потражимо разлоге и претпоставке („зашто?“) које се налазе у позадини онога што људи говоре, раде или не раде у погледу ситуације или одлуке коју доносе, да утврдимо процесе („како?“) се нека активност одвија као интеракција људи и њихове околине, али и како се људи и институције (нпр. школа) мењају или не мењају као резултат неке иновације, искуства или неког новог схватања (у нашем случају, нпр., како родна осетљивост у језику утиче или не утиче на положај жена у полицији).

- Процес квалитативног истраживања у овом случају може да нам укаже на „скривене“ родне проблеме, како бисмо се усредсредили на исте;
- Квалитативно истраживање у овом случају може да нам помогне да направимо разлику између оних фактора који су важни и оних који су неопходни;
- Резултати квалитативног истраживања могу да доведу у питање дугогодишње (прет)поставке (нпр. да је полиција искључиво мушка организација, да женама није место у полицији, да се жене постављају само на одређена радна места, а на нека никада, и сл.);
- Квалитативна анализа је важна за постављање питања, али и одговор на питање: „Шта је резултат ове и ове радње, у овом одређеном тренутку и месту и код ове одређене групе људи?“;
- Квалитативно истраживање може да објасни зашто се дешава одређена појава/феномен.

Рад би требало да представља квалитативно истраживање чији је циљ да утврди на који начин појединци и групе гледају на и схватају појам родне (не)осетљивости у језику и да ли и на који начин та схватања обликују њихове идеологије.

Лингвистика је управо поље где је квалитативно истраживање задобило популарност (Giddens, 1990). Зашто је то тако? У поређењу са квантитативним приступом, квалитативна истраживања су мање структурисана, холистичка су и укључива. У квалитативном приступу наглашава се принцип да појаве треба проучавати у њиховој целовитости, јер се комплексни феномени не могу редуковати на независне делове. Квалитативна истраживања најчешће примењују индуктивне видове закључивања. Радна хипотеза је генерална, а по обиму широка и неспефицична. Током самог истраживања успостављају се даље хипотезе и развијају посебна питања. Овај тип истраживања је контекстуализован, планира се са циљем стицања дубљих увида у истраживани феномен , а пажња истраживачица и истраживача се усмерава не само на препознавање и дефинисање правилности него и на посебности истраживаног феномена. Како закључује Ђурић (Ђурић, 2013:26), „најопштије узев, квалитативна истраживања описују појаве речима, а не бројевима:“

Иако није универзално прихваћено, квалитативно истраживање погодно је за утврђивање субјективних квалитета света око нас. Значајно обележје квалитативних истраживања јесте да је истраживачица/истраживач заправо главни истраживачки инструмент. Они морају бити проницљиви по питању опажања свих значајних појединости, осељиви за разумевање дубљих значења опаженог, али и довољно дисциплиновани како би

правовремено и систематично забележилисва запажања. Укљученост истраживача и истраживачица у ситуације или појаве које посматрају има и одређене личне консеквенце: они успостављају однос са члановим посматране групе, испољавају лична осећања у односу на њих. На тај начин, његњиховаова субјективна искуства постају део прикупљених података, а њихова перцепција је кључни фактор интерпретације.

Упркос великом броју варијација у којима се појављују, квалитативна истраживања су мултиметодска и укључују разнолике стратегије за систематско прикупљање, организацију и интерпретацију искуствене евиденције (Denzin & Lincoln, 1994:2; Malterud, 2001:398, у Ђурић, 2013:27), увек с циљем да се разумеју друштвене реалности индивидуа, група и култура (Holloway, 1997:2, у Ђурић, 2013:27).

У нашем случају, истим типом истраживања било би могуће утврдити:

1) ставове циљне групе (у овом случају студенти Криминалистичко-полицијске академије које треба посматрати као оне који могу да буду носиоци промена идеологије у будућности). Реч је, дакле, о истраживању лингвистичке идеологије студената Криминалистичко-полицијске академије, одн. њиховим ставовима према употреби женског граматичког рода именица које означавају занимања и титуле у јавном дискурсу српског језика, а који традиционална прескриптивна граматика и српски језички планери одбацују.

2) како постојећа литература третира родну (не)осетљивост (чланци у часописима за полицијску струку на енглеском и српском језику).

За испитивање циљне групе користио би се одговарајућа анкета. Анкета и узорак описани су ниже у тексту.

За рад се предлаже следећи радни оквир:

УВОД

Прво поглавље: ТЕОРИЈСКО МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР

1. Критичка анализа дискурса

1.1 Историјат

1.2. Појмови

1.3. Шта је критичка анализа дискурса

1.4. Методологија

1.5. Феминистичка критичка анализа дискурса

2. Језик и моћ

3. Језик и идеологија

4. Језик и моћ у академском дискурсу

5. Језик и моћ на радном месту

Друго поглавље: МЕЂУНАРОДНА И ДОМАЋА ПРАВНА АКТА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ

1. Међународна акта

2. Домаћа акта

Треће поглавље: ЖЕНЕ У ПОЛИЦИЈИ

1. Жене у полицији у Србији

2. Жене у полицији у Великој Британији

3. Жене у полицији у Сједињеним америчким државама*

* Историјски гледано, неки облик полиције постоји од времена првих племенских заједница. Но, тема рада није историјат полиције, па се њиме нећемо детаљно ни бавити. За потребе овог рада било је потребно одабрати репрезентативне примере за српски и енглески језик. Када је реч о српском језику, није био неки велики проблем да се ограничимо на полицију у Србији од њеног постанка до данас. Проблем је био са енглеским језиком, одн. које полицијске организације одабрати као релевантне. У том смислу, на основу прегледа расположиве литературе, закључак је да највећи број долази управо из Велике Британије и САД-а, а полицијска организација у Енглеској имала је директног утицаја на формирање снага реда у САД-у, тако да смо се коначно одлучили да се ограничимо на ове две земље. Иако постоје спорадични упоредни подаци и о неким другим државама у Европи и свету, то нису земље које се могу сматрати енглеским говорним подручјем, те би за основу тему докторске тезе – родну (не)осетљивост у српском и енглеском језику – биле ирелевантне.

Четврто поглавље: ИЗРАЖАВАЊЕ РОДНЕ ОСЕТЉИВОСТИ НА ПРИМЕРИМА ОДАБРАНИХ ЧАСОПИСА ЗА ПОЛИЦИЈСКУ СТРУКУ НА СРПСКОМ И ЕНГЛЕСКОМ ИЗ ПЕРСПЕКТИВЕ КРИТИЧКЕ АНАЛИЗЕ ДИСКУРСА*

1. Род у српском језику

2. Род у енглеском језику

3. Чланци на српском

4. Чланци на енглеском

*Чланци који представљају корпус за истраживање репрезентативни су из више разлога. Реч је, пре свега, о стручним полицијским часописима који покривају и друге теме везане за живот и рад полиције. У том смислу, интересантно је пратити учесталост/бројност чланака који се директно или индиректно баве женама у полицији, али и језик којим се о њима пише – да ли се мења кроз време, да ли одсликава промену положаја жена, на који начин се говори о женама, и сл.

Критичка анализа дискурса бави се идентификацијом хегемонија и моћи да се очува одређена идеологија која одликује одређене елитне, привилеговане подгрупе у датој заједници. Социолингвистичка анализа делатних заједница (у овом случају полиције) може да нам понуди јаснију слику о динамичној природи односа између елите која „управља“ дискурсом и непривилеговане већине која задати дискурс прихвата и репродукује и тиме одржава *status quo*, односно одређену идеологију и културни модел (Филиповић, Ј. 2009:133).

Пето поглавље: ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ: Ставови студената КПА по питању родно осетљивог језика

1. Циљ емпиријског истраживања

2. Анкета

За потребе овог истраживања користиће се мало модификована анкета из Филиповић (2009).

Анкета се састоји из пет делова: у делу А налази се листа од 33 назива занимања и титула у женском и мушком граматичком роду где испитаници треба да одаберу оне именице у женском роду које сматрају прихватљивим када се односе на жене у јавном дискурсу. У делу Б, испитаници треба да прокоментаришу своје изборе у претходном делу. У трећем делу анкете - Ц, налази се питање да ли је потребно укључити оба морфолошка облика за род у обраћању или у говору о родно мешовитим групама, где свој став такође треба прокоментарисати. У делу Д, испитаници треба да изнесу своје мишљење о различитим аспектима употребе морфолошки специфицираних форми за женски и мушки род у српском дискурсу, а у делу Е треба да изнесу своје мишљење о односу између језичке стандардизације родно специфицираних термина и друштвене афирмације жена у професионалној сфери у срспком друштву.

Будући да се узорак за анкетирање разликује од узорка од онога на коме је Филиповић (2009) вршила своје истраживање, ова анкета би још укључила и податке о годишту и полу испитаника, као и години и врсти (академске/струковне) студија, који би такође могли да пруже увид у то да ли постоји разлика у ставовима по горе наведеним питањима између испитаника и испитаница.

3. Узорак

Узорак за анкету чинили би студенти и студенткиње свих година академских и струковних студија Криминалистичко-полицијске академије у Београду.

4. Резултати

Шесто поглавље: ЗАКЉУЧЦИ

VI БИБЛИОГРАФИЈА ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидаткиња је у пријави приложила прелиминарну радну библиографију од 38 библиографске јединице релеватних за истраживање.

1. Arlov V. , Arlov D. (2005), Žena pripadnik kriminalističke policije, Kriminalistika u teoriji i praksi, Zbornik radova, Visoka škola unutrasnjih poslova Banja Luka, Banja Luka, str. 388-395
2. Brown J. And Heidensohn F. (2000) Gender and Policing, Comparative Perspectives,, Macmillan Press Ltd.
3. Guide to Gender Sensitive Indicators, Canadian International Development Agency,
4. 1997
5. Davis, T. A., (2005), Gender inequalitz in law enforcement and males's attitudes and perceptions toward women working in law enforcement, Master's Thesis presented at the University of Texas at Arlington
6. Đorić, G., Žunić N., Obradović-Tošić N. (2010) Obrazovanje za rodnu ravnopravnost, Analiza nastavnog materijala za Gradjansko vaspitanje, UNDP
7. Đurić, S. (2013) Istraživanje bezbednosti kvalitativni pristup, Fakultet bezbednosti, Univerzitet u Beogradu, Beograd
8. Jarić, V. i Radović N. (2011), Rečnik rodne ravnopravnosti, Uprava za rodnu ravnopravnost, Republika Srbija
9. Jezik rodne ravnopravnosti, Institut za srpski jezik SANU, na www.isj-sanu.rs/index.php?route=product/category&path=75_78, 30. 05. 2013.
10. Kendall, S. And Tannen D. (2003) „Discourse and Gender". *The Handbook of Discourse Analysis*. Schiffrin, Deborah, Deborah Tannen and Heidi E. Hamilton (eds). Blackwell Publishing, 2003. Blackwell Reference Online. 03 March 2007 http://www.blackwellreference.com/subscriber/tocnode?id=g9780631205968_chunk_g978063120596829
11. Kesić, Z. (2011) Uticaj etosa muškosti na položaj žena u policiji, NBP br. 2, str. 165-176, KPA Beograd
12. Lazar, M.M. (ed.) (2007), Feminist Critical Discourse Analysis – Gender, Power and Ideology in Discourse, Palgrave Macmillan
13. Leduc B. (2009) Guidelines for Gender Sensitive Research
14. Medjunarodni i domaći pravni okvir ženskih ljudskih prava i rodne ravnopravnosti - Kliničko obrazovanje, Priručnik, 2007, Niš
15. Milinković M. (2009), Rodna senzitivnost kao kriterijum kvaliteta osnovnoškolskih udžbenika, diplomski rad, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu
16. Novović, S.; Petrović, D. (2006), ŽENE U POLICIJI, Viša škola unutrašnjih poslova
17. Okrugli sto na temu rodno osetljivih jezičkih politika (2010), Beograd
18. Price B. R. And Sokoloff N. J. Ed. (1982) The Criminal Justice System and Women, Women Offenders, Victims, Workers, Clark Boardman Company Ltd., New York
19. Producing Gender Sensitive Learning materials, A Handbook for Educators, (1995), the Commonwealth of Learning, Canada
20. Roberg R., Crank J. i Kuykendall J. (2004) Policija i društvo, Office of Public Affairs, Embassy of the USA, Sarajevo, prevod: Melisa Dalibegović
21. Rod i jezik (2009), priredile: Svenka Savić, Marijana Čanak, Veronika Mitro, Gordana Štasni, Ženske studije i istraživanja i Futura publikacije, Novi Sad

22. Rodna ravnopravnost i rodno zasnovano nasilje, priručnik (2012), Kriminalističko-poliicjska akademija, Beograd
23. Romaine, S. (2001), A Corpus-Based View of Gender in British and American English, in: Hellinger M. and Bußmann H. (eds) (2001), Gender across Languages, The Linguistic Representation of Women and Men, Volume I, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia
24. Savić, S. (2010) Uputstva za standardizaciju rodno osetljivog jezika, Zbornik Njegoševi dani, str. 301-320
25. Savić, S. (2011), Suggestions for Using Gender Sensitive Language in the Armed Forces: Women and Military Ranks, Western Balkans Security Observer No. 19, p. 46-57
26. Smernice za rodno osetljivu policijsku praksu sa posebnim osvrtom na privlačenje, selekciju i profesionalni razvoj žena u policiji (2012), Mreža žena policajaca Jugoistočne Evrope
27. Spasić, D. (2008), Žene u sistemu policijskog obrazovanja stanje i perspektiva ženskih ljudskih prava, Temida
28. Ćopić, H. (2007) Žene i jezik, Neko je rekao feminizam! – Zbornik radova, priredila: Andrijana Zaharijević, Žene u crnom, Centar za ženske studije i istraživanje roda, Rekonstrukcija ženski rod, Beograd
29. UN Document: Use of gender-sensitive language, 14 August 1998
30. Uvek žena nikad koleginica, Kvalitativna studija prepreka sa kojima se suočavaju žene zaposlene u policiji i vojsci Srbije, (2012) OEBS Misija u Srbiji
31. Fairclough N. (1996) Language and Power, Longman Pearson
32. Filipović J.(2011) Rod i jezik, poglavlje u: Milojević, I. i Markov, S. (ur.) (2011) Uvod u rodne teorije, Univerzitet u Novom Sadu, Centar za rodne studije – ACIMSI i Mediterran Publishing, Novi Sad, str. 409-423
33. Filipović J. (2009) Moć reči, Ogledi iz kritičke sociolingvistike, Zadužbina Andrejević, Beograd
34. Filipović J. Rodno osetljive jezičke politike: teorijske postavke i metodološki postupci, nemam godinu i časopis, Internet
35. Filipović J., Kuzmanović-Jovanović A. (2012), Vodič za rodno osetljiv pristup medijima u Srbiji, preporuke i dosadašnja praksa, Uprava za rodnu ravnopravnost, Republika Srbija
36. Frankson, J. R. (2000), Gender Mainstreaming in Information and Communications, A Reference Manual for Governments and Other Stakeholders, Commonwealth Secretariat, UK
37. Fuertes Olivera, P. A., et. al., (2003) Gender Sensitivity in Specialized Communication: A Preliminary Corpus-Based Study of the LSP in Economics, Iberica 6, p. 65-87
38. Callamard A. (1999) A Methodology for Gender-Sensitive Research, Amnesty International

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТКИЊЕ:

На основу наведених података о кандидаткињи, Комисија констатује да је Драгослава Мићовић, мастер, подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области социолингвистике.

На основу наведених података о предложеној менторки, Комисија констатује да је др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду, подобна за менторку предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње **Драгославе Мићовић** и предложене теме докторске дисертације **„Изражавање родне (не)осетљивости у дискурсу полиције у српском и енглеском језику“**, а да за менторку именује др Јелену Филиповић, редовну професорку Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Јелена Филиповић, редовна професорка
2. др Ивана Спасић, ванредна професорка
3. др Ана Кузмановић, доценткиња

У Београду, 19. 09. 2013.